

PROTOKOL O POSTUPANJU S LIJEKOVIMA U DNEVNOJ BOLNICI KBCSM-A

SVRHA

Svrha ovog dokumenta je opisati za Dnevnu bolnicu:

- način naručivanja i izdavanja lijekova
 - ovlasti vezane uz primjenu i aplikaciju lijekova pacijentu
 - distribuciju lijekova
 - postupanje s lijekovima koje pacijent donosi od kuće
 - postupanje s lijekovima i tvarima koji podliježu dodatnom nadzoru
 - definiranje vremenskog okvira u kojem se lijekovi mogu primjenjivati nakon isteka predviđenog vremena primjene
 - ispravno čuvanje i zbrinjavanje lijekova
 - politiku za minimiziranje i sprječavanje medikacijskih pogrešaka na temelju priznatih standarda prakse.
- Kontrolirane tvari = lijekovi i tvari pod dodatnim nadzorom (droge/narkotici).

PODRUČJE PRIMJENE

Postupci opisani u ovom dokumentu namijenjeni su zaposlenicima Dnevne bolnice Kliničkog bolničkog centra Sestre milosrdnice (u daljnjem tekstu: KBCSM).

ODGOVORNOSTI I OVLAŠTENJA

Aktivnost	Ustrojstvena jedinica	Odgovornosti i ovlaštenja
Naručivanje lijekova	Dnevna bolnica	Glavna sestra Klinike
Zaprimanje i distribucija lijekova	Dnevna bolnica	Glavna sestra Klinike
Čuvanje/nadzor lijekova	Dnevna bolnica	Glavna sestra Klinike
Propisivanje lijekova pacijentu	Dnevna bolnica	Liječnik
Primjena lijekova	Dnevna bolnica	Liječnik, mag.med.techn.i prvostupnici
Postupanje s lijekovima koje pacijent donosi od kuće	Dnevna bolnica	Liječnik, mag.med.techn.i prvostupnici
Postupanje s neiskorištenim ostatkom lijeka iz otvorenog primarnog spremnika	Dnevna bolnica	Mag.med.techn.i prvostupnici
Postupanje s lijekovima s isteklim rokom valjanosti	Dnevna bolnica	Glavna sestra Klinike

Europska unija
Zajedno do fondova EU

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo regionalnoga
razvoja i fondova Europske unije

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo
zdravstva

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj

OPIS POSTUPKA

Naručivanje, zaprimanje i distribucija lijekova

a) Način naručivanja lijekova

Dnevna bolnica ima svoje depoe lijekova (njih 7) koji se nalaze u posebnim kontroliranim prostorima na način koji sprječava neovlašteno mijenjanje i podjelu, u ormarima na zaključavanje kojemu pristup ima samo ovlašteno medicinsko osoblje koje provodi terapiju (liječnici i medicinske sestre/tehničari).

Naručivanje lijekova i popunjavanje depoa lijekova na Klinici vrši se elektronskim putem na dva načina. Prvi način obuhvaća ažuriranje depoa jednom mjesečno, a drugi popunjavanje izvanrednih dnevnih potreba za lijekovima. Prema procijenjenim potrebama se elektronskim putem upućuje zahtjev glavnoj sestri Klinike koja zatim šalje elektronsku zahtjevnicu (dalje: e-zahtjevnicu) s popratnim sadržajem u Bolničku Ljekarnu (dalje: Ljekarna) kroz informatički sustav. E-zahtjevnicu elektronski potpisuje predstojnik Klinike.

Ljekarna je u mogućnosti izdati lijekove u svom radnom vremenu, svaki radni dan od 7:30 do 15:30 sati, te vikendom tijekom 24-satne pripravnosti ljekarnika pozivom preko telefonske centrale KBC-a.

Za konzultacije oko generičkih paralela dostupnih lijekova, statusa lijekova na listama lijekova osiguravatelja kao i sve ostale informacije o lijekovima naručitelji mogu kontaktirati djelatnike Ljekarne, magistre farmacije.

Telefonske ili usmene narudžbe se ne primjenjuju!

b) Slaganje, pakiranje i izdavanje lijekova

Slaganje lijekova se provodi u Ljekarni pod nadzorom ljekarnika, magistara farmacije, a prema elektronski potpisanoj e-zahtjevnici. Pakiranje lijekova se provodi poštujući smjernice Dobre ljekarničke prakse.

Lijekove u Ljekarni preuzimaju medicinske sestre, tehničari ili pomoćno osoblje te ih odnose na Kliniku.

c) Distribucija i primjena lijekova na Klinici

Distribucija lijekova prema pacijentima odvija se na način da medicinsko osoblje zaduženo za primjenu lijekova u točno određeno vrijeme pripremi lijekove za svakog pacijenta ponaosob i primjeni lijek prema propisanom putu primjene.

d) Zbrinjavanje neiskorištenih ostataka lijekova iz otvorenih primarnih spremnika

Zbrinjavanje neiskorištenih lijekova iz otvorenih primarnih spremnika vrši se prema Pravilnicima i Zakonskoj regulativi o zbrinjavanju medicinskog otpada.^{1,2}

e) Zbrinjavanje lijekova s isteklim rokom valjanosti

Europska unija
Zajedno do fondova EU

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo regionalnoga
razvoja i fondova Europske unije

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo
zdravstva

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj

Lijekovi s isteklim rokom valjanosti se moraju donijeti u Ljekarnu koja organizira propisno zbrinjavanje otpadnih lijekova. Lijekovi koji se donose moraju se popisati u obrascu OB1 te se taj popis mora ovjeriti potpisom i faksimilom nadležnog liječnika i/ili predstojnika.

Propisivanje lijekova pacijentu

Propisivanje lijekova pacijentu vrši se tijekom redovitih vizita odnosno dekurziranja pacijenata, a propisana terapija se svakodnevno ažurira. Prilikom propisivanja terapije određuje se dob i tjelesna masa pacijenta, generičko ime lijeka, put primjene, doza i oblik lijeka (npr. tablete, ampule, inhalator, kapi), interval doziranja. Kod parenteralne primjene lijekova potrebno je odrediti brzinu i trajanje primjene. Za slučajeve koji zahtijevaju posebne upute za uporabu ili stručnu konzultaciju putem zahtjeva za konzilijarni pregled konzultira se Klinički farmakolog ili, telefonskim pozivom, Ljekarnik.

Ordinirana terapija se bilježi u pacijentovoj medicinskoj dokumentaciji u BIS-u.

Usmeno propisivanje terapije je zabranjeno!

Primjena lijekova pacijentu

Aplikaciju parenteralne terapije sukladno propisima daju liječnici, medicinske sestre prvostupnice i diplomirane medicinske sestre na način koji je propisala struka.

Postupanje s lijekovima koje pacijent donosi od kuće

Iznimno i u pojedinim slučajevima, kada pacijent uzima terapiju lijekovima kojih nema u depou odjela Klinike ili bolničke Ljekarne, ili Ljekarna nije dostupna, pacijent može uzeti lijek donesen od kuće, ali po navedenim pravilima:

1. doneseni lijek i medicinsku dokumentaciju o liječenju tim lijekom predložiti liječniku ordinarijusu,
2. u bolničkoj medicinskoj dokumentaciji evidentirati da pacijent uzima taj lijek i da nije izdan iz bolničke Ljekarne,
3. u najkraćem mogućem roku naručiti lijek iz Ljekarne, te izvršiti povrat lijeka pacijentu,
4. donesene lijekove ne obračunati HZZO-u dok povrat lijeka pacijentu nije napravljen,
5. donesene lijekove uzimati pod nadzorom medicinske sestre/tehničara.

Čuvanje/sigurnost lijekova

a) U Bolničkoj Ljekarni

Lijekovi u Ljekarni se mogu čuvati na sobnoj temperaturi (do 25°C), na hladnom (do 15°C) ili u hladnjaku (2-8°C). Narkotici se čuvaju u zaključanom metalnom ormaru, a ključ je pod nadzorom djelatnika Ljekarne.

Antineoplastični lijekovi se čuvaju izdvojeni u posebnom ormaru i u posebnom hladnjaku.

b) U Dnevnoj bolnici

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo regionalnoga
razvoja i fondova Europske unije

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo
zdravstva

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj

Lijekovi na Klinici za unutarnje bolesti se čuvaju u osiguranom ormaru ili hladnjaku u nadziranoj sobi. Samo osoblje ovlašteno od strane glavne sestre ima pristup zaključanim prostorima bez pristupa neovlaštenim osobama. Lijekovi u endoskopskim salama su pod ključem kada se ne koriste.

Definiranje vremenskog okvira u kojem se lijekovi mogu primijeniti nakon isteka predviđenog vremena

Lijekovi se moraju primijeniti u određeno vrijeme u vremenskom rasponu od 60 minuta (30 minuta prije ili 30 minuta nakon predviđenog vremena za primjenu). U slučaju isteka roka obavezno je obavijestiti liječnika i postupiti po njegovoj pisanoj uputi.

Politika i postupci za minimiziranje zlouporaba i gubitaka kontroliranih tvari^{1,2}

a) Narkotici

Narkotici se zahtijevaju od Ljekarne e-zahtjevnicom koja se mora donijeti u Ljekarnu u ispisanom obliku u duplikatu, dodatno ovjerena potpisom i faksimilom odgovornog liječnika. Promet narkoticima se prati elektronski i u Knjizi narkotika koju mora imati svaki Odjel i Ljekarna.

U slučaju isteka roka valjanosti narkotika, lijek se donosi u Ljekarnu na zbrinjavanje otpadnih lijekova uz popis lijekova ovjerenog od strane Predstojnika potpisom i faksimilom, te se to evidentira u Knjizi narkotika.

b) Oralni antineoplastični lijekovi

Oralni antineoplastični lijekovi se naručuju i izdaju iz Ljekarne kao i ostali lijekovi, no potreban je oprez kod rukovanja, primjene i zbrinjavanja tih lijekova. U slučaju isteka roka ili rasipanja antineoplastičnih lijekova potrebno ih je zbrinuti u spremnik za citotoksični otpad, a kontaminiranu površinu očistiti prema protokolu za rad s antineoplastičnim lijekovima.

Politika za minimiziranje i sprječavanje medikacijskih pogrešaka na temelju priznatih standarda prakse.

Svi lijekovi se moraju čuvati u svojim originalnim kutijama ili u papirnatim vrećicama na kojima je označeno zaštićeno ime, generički naziv, oblik lijeka, doza, rok valjanosti i serijski broj.

Antineoplastici za oralnu primjenu moraju biti označeni i izdvojeni od drugih lijekova.

Lijekovi se ne smiju označavati kraticama!

Zdravstveni djelatnici su dužni svaku sumnju na nuspojavu ili neispravnost u kakvoći lijeka prijaviti nadležnom tijelu, Agenciji za lijekove i medicinske proizvode po nacionalnim propisima.

Za konzultacije oko generičkih paralela dostupnih lijekova, statusa lijekova na listama lijekova osiguravatelja kao i sve ostale informacije o lijekovima (doziranje, interakcije, nuspojave, čuvanje) naručitelji mogu kontaktirati djelatnike Ljekarne, magistre farmacije. Također, zdravstveni djelatnici mogu

¹ Pravila Dobre Ljekarničke prakse

² Postupovnik KBC SM

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo regionalnoga
razvoja i fondova Europske unije

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo
zdravstva

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj

sumnju na nuspojavu ili neispravnost u kakvoći lijeka prijaviti i magistrima farmacije koji će prijavu uputiti nadležnom tijelu.

Postupanje s lijekovima koji su u postupku kliničkog ispitivanja i milosrdne primjene.

a) Lijekovi za klinička ispitivanja

Ljekarna ne nadzire ulaz i primjenu lijekova za klinička ispitivanja. Primjena lijekova u postupku kliničkog ispitivanja je u nadležnosti Klinike i podnositelja zahtjeva za kliničko ispitivanje. Neiskorišteni lijek za kliničko ispitivanje zbrinjava podnositelj zahtjeva za kliničko ispitivanje.

b) Lijekovi za milosrdnu primjenu

Lijekovi za milosrdnu primjenu zaprimaju se u Ljekarni tek nakon odobrenja Povjerenstva za lijekove te uz Suglasnost Ministarstva zdravstva o primjeni tog lijeka. Postupanje s lijekom na Klinici je u nadležnosti medicinskog osoblja Klinike.

Lijek odobren za milosrdnu primjenu se ne može prenositi na drugog pacijenta.

Neiskorišteni lijek za milosrdnu primjenu se donosi u Ljekarnu na zbrinjavanje.

PREGLED IZMJENA

Prvo izdanje.

VEZE S DRUGIM DOKUMENTIMA

1. Pravilnik o gospodarenju medicinskim otpadom
2. Zakon o gospodarenju otpadom
3. Pravila dobre ljekarničke prakse
4. Postupovnik KBC Sestre milosrdnice